११. नाखवादादा, नाखवादादा...

96JJ22

• ऐका. म्हणा. वाचा.

नाखवादादा, नाखवादादा,
'खाडीपल्याड न्याल काय ?'
'खाडीपल्याड या वेळी,
सोन्या तुझे काम काय ?' ।। १ ।।

खाडीपल्याड उंच डोंगर,
डोंगरावर हिरवे रान,
सकाळच्या कोवळ्या उनात,
दिसेल किती छान छान ! ।। २ ।।

हिरव्या रानी शुभ्र ससे,
सशांचे डोळे लाल लाल.
त्यांना पाहून रागाने,
गुंजा आपले फुगवतील गाल. ।। ३ ।।

फुलाफुलांत फुलपाखरे,
फुलपाखरांचे सोनेरी रंग.
उनात त्यांच्यासंगे न्हाती,
पक्षी आपले फुलवून अंग. ।। ४ ।।

पानापानांत दवबिंदू,
दवबिंदूंचे हिरे लाख.
कोवळ्या उनात झगमगती,
आभाळाचे निळे पाख. ।। ५ ।।

आभाळात रंगीत ढग,
ढगांमागे इंद्रकमान.
कमानीवर घेऊन झोके,
पाह्यची आहे खाडीची शान. ।। ६ ।।

नाखवादादा, नाखवादादा,
'खाडीपल्याड न्याल काय ?'
'सोनसळ्या कवडशा,
न नेऊन चालेल काय ?' ।। ७ ।।

नाखवादादा, नाखवादादा,
खाडीपल्याड नेण्यासाठी काय घ्याल ?
काही नको सोन्या मला,
पापीसाठी गुबरे गाल ! ।। ८ ।।

– वसुधा पाटील

शब्दार्थ : **नाखवादादा** – तांडेल, नावाडी. **खाडीपल्याड** – खाडीच्या पलीकडे. **शुभ्र** – पांढरे. **गुंज** – लाल-काळ्या रंगाची बी. **पाख** – पंख. **कवडसा** – छोट्या जागेतून येणारा सूर्यप्रकाश.

स्वाध्याय

प्र. १. एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

(अ) या कवितेत कोण कोणाशी बोलत आहे ?
(आ) कवितेतील मुलाला नाखवादादा कोणत्या नावाने हाक मारतो ?
(इ) हिरव्या रानात कोण आहे ?
(ई) पानापानांत कोण लपले आहे ?
(उ) मुलाला कशावर झोके घ्यायचे आहेत ?
(ऊ) नाखवादादा शेवटी मुलाला काय म्हणतो ?

प्र. २. जोड्या जुळवा.

'अ' गट	'ब' गट
(१) सशाचे डोळे	(अ) सोनेरी रंग
(२) फुलपाखरांचे	(आ) लाख हिरे
(३) दवबिंदूंचे	(इ) लाल लाल

प्र. ३. खालील ओळी वाचून चित्र काढा.

(अ) फुलाफुलांत फुलपाखरे,
फुलपाखरांचे सोनेरी रंग.

(आ) ढगांमागे इंद्रकमान.
कमानीवर घेऊन झोके,
पाह्यची आहे खाडीची शान.

प्र. ४. तुम्ही काय कराल, ते सांगा.

(अ) नदीकाठावर उभे राहून.
(आ) उन्हात गेल्यावर.
(इ) पावसात भिजल्यावर.
(ई) बागेतील फुले पाहिल्यावर.
(उ) आकाशातले चांदणे पाहताना.
(ऊ) थंडीने गारठून गेल्यावर.

उपक्रम :

१. रंगीबेरंगी फुलपाखरांची चित्रे काढा.
२. फुलपाखरांच्या कवितांचा संग्रह करा.
३. वेगवेगळ्या प्रकारच्या होड्या बनवा.
४. एखाद्या वाहनचालकाची भेट घ्या. त्याच्या कामाची माहिती घ्या. वाहनचालकाला त्याचे काम करताना आलेले अनुभव वर्गात सांगा.

आम्ही खेळ खेळतो

शिक्षकांसाठी : वरील खेळ कसे खेळतात याविषयी वर्गात चर्चा करावी. असे खेळ शाळेत घ्यावे. विद्यार्थ्यांना 'तुम्ही यांसारखे कोणकोणते खेळ खेळता', हे विचारावे.